POHYB VZDUCHOLODĚ VE VĚTRNÉM POLI

J. PÚČEK, L. KOŠÁRKOVÁ, M. FUKSA

1. Odvození pro speciální lineární pole

V případě větrného pole závislého lineárně na pozici se problém hledání nejkratšího letu výrazně zjednoduší. Uvažujme tedy následující větrné pole:

$$u = -\frac{V}{h}y,\tag{1a}$$

$$v = 0. (1b)$$

Pro toto speciální pole se náš systém diferenciálních rovnic zredukuje na:

$$\frac{\mathrm{d}x_{\mathrm{ext}}}{\mathrm{d}t} = V\cos\beta_{\mathrm{ext}} - \frac{V}{h}y_{\mathrm{ext}},\tag{2a}$$

$$\frac{\mathrm{d}y_{\mathrm{ext}}}{\mathrm{d}t} = V\sin\beta_{\mathrm{ext}},\tag{2b}$$

$$\frac{\mathrm{d}\beta_{\mathrm{ext}}}{\mathrm{d}t} = \frac{V}{h}\cos^2\beta_{\mathrm{ext}}.\tag{2c}$$

Kde poslední rovnici lze vyřešit explicitně pomocí separace proměnných,

$$\tan \beta_{\text{ext}} - \tan \beta_{\text{ext,end}} = \frac{V}{h} (t - t_{\text{end,ext}}), \tag{3}$$

kde jsme využili následující značení $\beta_{\rm ext,end} =_{\rm def} \beta_{\rm ext}|_{t=t_{\rm end,ext}}$. (Řešení rozepisujeme záměrně tak, aby obsahovalo konečný čas, protože ten je co chceme.) Jelikož $\beta_{\rm ext}$ je ryze rostoucí funkcí času t, tak můžeme provést záměnu proměnných a přepsat (2b) jako $\frac{{\rm d}y_{\rm ext}}{{\rm d}\beta_{\rm ext}} \frac{{\rm d}\beta_{\rm ext}}{{\rm d}t} = V \sin \beta_{\rm ext}$, což vede na

$$\frac{\mathrm{d}y_{\mathrm{ext}}}{\mathrm{d}\beta_{\mathrm{ext}}} = h \frac{\sin\beta_{\mathrm{ext}}}{\cos^2\beta_{\mathrm{ext}}}.$$
(4)

Důsledkem toho je, že můžeme také vyřešit rovnici pro $y_{\rm ext}$

$$y_{\text{ext}}(\beta_{\text{ext}}) = h\left(\frac{1}{\cos\beta_{\text{ext}}} - \frac{1}{\cos\beta_{\text{ext,end}}}\right).$$
 (5)

(Pro zjednodušení si určíme konečnou polohu v počátku souřadnic, díky tomu dostáváme $y_{\text{ext}}(\beta_{\text{ext,end}}) = 0$.) Nyní provedeme podobnou záměnu proměnných jako která vedla k rovnici (5), ale aplikovanou na (2a), dostáváme

$$\frac{\mathrm{d}x_{\mathrm{ext}}}{\mathrm{d}\beta_{\mathrm{ext}}} = h\left(\frac{1}{\cos\beta_{\mathrm{ext}}} - \frac{1}{\cos^{3}\beta_{\mathrm{ext}}} + \frac{1}{\cos^{2}\beta_{\mathrm{ext}}\cos\beta_{\mathrm{ext,end}}}\right),\tag{6}$$

což implikuje

$$x_{\text{ext}}(\beta_{\text{ext}}) = \left\{ -\frac{h}{2} \left(\ln \frac{\cos \frac{\beta_{\text{ext,end}}}{2} + \sin \frac{\beta_{\text{ext,end}}}{2}}{\cos \frac{\beta_{\text{ext,end}}}{2} - \sin \frac{\beta_{\text{ext,end}}}{2}}{\cos \frac{\beta_{\text{ext,end}}}{2} - \sin \frac{\beta_{\text{ext}}}{2} + \sin \frac{\beta_{\text{ext}}}{2}}{\cos \frac{\beta_{\text{ext}}}{2} - \sin \frac{\beta_{\text{ext}}}{2}} + \left(\frac{1}{\cos \beta_{\text{ext}}} - \frac{2}{\cos \beta_{\text{ext,end}}} \right) \tan \beta_{\text{ext}} + \frac{\tan \beta_{\text{ext,end}}}{\cos \beta_{\text{ext,end}}} \right) \right\}, \quad (7)$$

v předchozím jsme znovu využily faktu, že konečná poloha je v počátku, takže platí: $x_{\text{ext}}(\beta_{\text{ext,end}}) = 0$. Nyní sjednotíme rovnici (7) a (5). Počáteční pozice musí splňovat $\mathbf{x}|_{t=t_{\text{start}}} =_{\text{def}} \mathbf{x}_{\text{start}}$, takže dostáváme následující systém rovnic

$$\mathbf{x}_{\text{start}} = \begin{bmatrix} -\frac{h}{2} \left(\ln \frac{\cos \frac{\beta_{\text{ext,end}}}{2} + \sin \frac{\beta_{\text{ext,end}}}{2}}{\cos \frac{\beta_{\text{ext,end}}}{2} - \sin \frac{\beta_{\text{ext,end}}}{2}} - \ln \frac{\cos \frac{\beta_{\text{ext,start}}}{2} + \sin \frac{\beta_{\text{ext,start}}}{2}}{\cos \frac{\beta_{\text{ext,start}}}{2} + \cos \frac{\beta_{\text{ext,start}}}{2}} + \left(\frac{1}{\cos \beta_{\text{ext,start}}} - \frac{2}{\cos \beta_{\text{ext,start}}} \right) \tan \beta_{\text{ext,start}} + \frac{\tan \beta_{\text{ext,end}}}{\cos \beta_{\text{ext,end}}} \right) \\ h \left(\frac{1}{\cos \beta_{\text{ext,start}}} - \frac{1}{\cos \beta_{\text{ext,end}}} \right) \end{bmatrix}. \tag{8}$$

Jelikož známe $\mathbf{x}_{\text{start}}$, tak je nám jasné, že (8) je systém dvou nelineárních algebraických rovnic pro dvě neznámé: $\beta_{\text{ext,end}}$ a $\beta_{\text{ext,start}}$. Jakmile získáme jejich hodnoty, tak už jen stačí použít rovnice (3) k získání konečného času.

Ve výsledku můžeme prohlásit, že k vyřešení problému pro dané V, h a $\mathbf{x}_{\text{start}} =_{\text{def}} \begin{bmatrix} x_{\text{start}} & y_{\text{start}} \end{bmatrix}^{\top}$ stačí první vyřešit náš systém nelineárních algebraických rovnic

$$\begin{bmatrix} x_{\text{start}} \\ y_{\text{start}} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -\frac{h}{2} \left(\ln \frac{\cos \frac{\beta_{\text{ext,end}}}{2} + \sin \frac{\beta_{\text{ext,end}}}{2}}{\cos \frac{\beta_{\text{ext,end}}}{2}} - \ln \frac{\cos \frac{\beta_{\text{ext,start}}}{2} + \sin \frac{\beta_{\text{ext,start}}}{2}}{\cos \frac{\beta_{\text{ext,start}}}{2} - \sin \frac{\beta_{\text{ext,start}}}{2}}{\cos \frac{\beta_{\text{ext,start}}}{2} - \sin \frac{\beta_{\text{ext,start}}}{2}} + \left(\frac{1}{\cos \beta_{\text{ext,start}}} - \frac{2}{\cos \beta_{\text{ext,start}}} \right) \tan \beta_{\text{ext,start}} + \frac{\tan \beta_{\text{ext,end}}}{\cos \beta_{\text{ext,end}}} \right) \\ h \left(\frac{1}{\cos \beta_{\text{ext,start}}} - \frac{1}{\cos \beta_{\text{ext,end}}} \right) \end{bmatrix}, \quad (9a)$$

z něho získáme hodnoty $\beta_{\rm ext, start}$ a $\beta_{\rm ext, end}.$ V rovnici

$$\tan \beta_{\text{ext,start}} - \tan \beta_{\text{ext,end}} = \frac{V}{h} (t_{\text{start}} - t_{\text{end,ext}})$$
(9b)

následně najdeme hodnotu konečného času $t_{\rm end,ext}$. Optimální trajektorie je poté jednoznačně určena jako řešení následujícího systému ODR 1. řádu:

$$\frac{\mathrm{d}x_{\mathrm{ext}}}{\mathrm{d}t} = V\cos\beta_{\mathrm{ext}} - \frac{V}{h}y_{\mathrm{ext}},\tag{9c}$$

$$\frac{\mathrm{d}y_{\mathrm{ext}}}{\mathrm{d}t} = V \sin \beta_{\mathrm{ext}},\tag{9d}$$

$$\frac{\mathrm{d}\beta_{\mathrm{ext}}}{\mathrm{d}t} = \frac{V}{h}\cos^2\beta_{\mathrm{ext}},\tag{9e}$$

které řešíme na časovém intervalu $t \in (t_{\text{start}}, t_{\text{end,ext}})$ v souladu s počátečními podmínkami:

$$x_{\text{ext}}|_{t=t_{\text{start}}} = x_{\text{start}},$$
 (9f)

$$y_{\text{ext}}|_{t=t_{\text{start}}} = y_{\text{start}},$$
 (9g)

$$\beta_{\text{ext}}|_{t=t_{\text{start}}} = \beta_{\text{ext,start}}.$$
 (9h)

Problém (9) lze vyřešit standardními numerickými metodami.

2. Konkrétní řešení v programu Mathematica

Pro náš speciální případ pole (3) postupujeme, jak je popsáno výše tedy:

Krok 1. Vyřešíme nelineární algebraickou soustavu dvou rovnic o dvou neznámých $\beta_{\text{ext,start}}$ a $\beta_{\text{ext,end}}$. Rovnici (9a) vyřešíme pomocí příkazu

```
FindRoot[{-(h/2)*(Log[(Cos[be/2]+Sin[be/2])/(Cos[be/2]-Sin[be/2])]-
Log[(Cos[bs/2]+Sin[bs/2])/(Cos[bs/2]-Sin[bs/2])]+(1/Cos[bs]-2/Cos[be])*Tan[bs]+Tan[be]/Cos[be])==x0,
h*((1/(Cos[bs])-1/Cos[be]))==y0},{{bs,a},{be,b}}],
```

kde be a bs jsou značení pro $\beta_{\rm ext,end}$ a $\beta_{\rm ext,start}$ a parametry a a b volíme vhodně tak, aby řešení zkonvergovalo do počátku.

Krok 2. Vypočítáme $t_{\text{end,ext}}$ z rovnice (9b) pomocí příkázu

Solve $[{Tan[bs]-Tan[be]==(V/h)*(ts-te)}/.bsbe,te]$.

Krok 3. Nyní máme všechny počáteční podmínky a stačí vyřešit soustavu rovnic (9c) až (9e) s počátečními podmínkami (10) až (12). Využijme příkazu

$$eqs={x'[t]}=V*Cos[b[t]]-(V/h)*y[t],y'[t]=V*Sin[b[t]],b'[t]==(V/h)*(Cos[b[t]])^2}$$

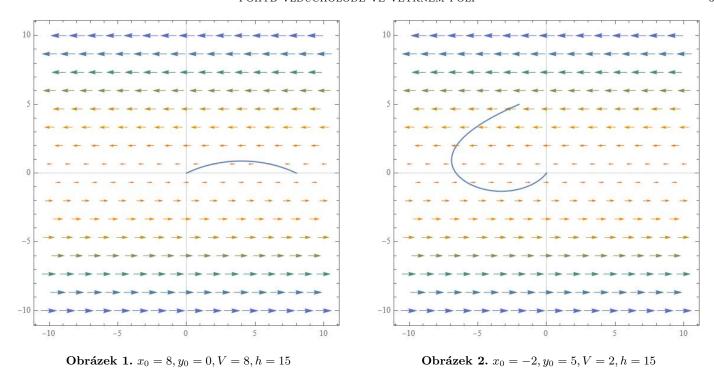
time={t,ts,Re[te/.tend]}

 $sol=NDSolve[Join[eqs, \{x[0]==x0,y[0]==y0,b[0]==Re[bs/.bsbe]\}], \{x[t],y[t],b[t]\}, time].$

Krok 4. Vykreslíme graf a blaženě pozorujeme, jak se nám to povedlo (viz obrázky).

 $\label{trajektorie=ParametricPlot} $$ trajektorie=ParametricPlot[{x[t],y[t]}/.sol,{t,ts,te},Frame->True,GridLines->Automatic,PlotRange->{-10,10},{-10,10}} $$$

Show[field, trajektorie]

Počáteční podmínka $y_0=0$. Všimněme si, že případ na obrázku (2) přejde pro y=0 na úlohu případu obrázku (1). Tento závěr není nijak překvapivý, protože pro tento model nepředpokládáme žádné zpoždění zatáčení a navíc její rychlost je čistě dána její polohou a parametry V a h (tedy v tomto systému nepředpokládáme žádné "nabrání" kinetické energie z předchozí části trajektorie). Rovněž není překvapivé, že pro $y_0=0$ je ideální trajektorie symetrická podle osy $x=\frac{x_0}{2}$. Toto tvrzení si nyní dokažme.

Z informace $y_0 = 0$ a vztahu (9a) dostáváme

$$\frac{1}{\cos \beta_{\text{ext,end}}} = \frac{1}{\cos \beta_{\text{ext,start}}} \equiv \cos \beta_{\text{ext,end}} = \cos \beta_{\text{ext,start}}.$$
 (10)

Nyní využijme fyzikálního nadhledu. Jelikož se musíme dostat z počátečního bodu na ose y=0 do počátku, jistě musí platit

$$\beta_{\text{ext.end}} = -\beta_{\text{ext.start}}.$$
 (11)

Dále využijme toho, že tan x je lichá funkce. S tímto poznatkem a vztahy (9b), (11) dostáváme, že pro $t_{\text{end,ext}}$ volbou $t_{\text{start}} = 0$ platí

$$\tan \beta_{\text{ext,start}} - \tan \beta_{\text{ext,end}} = -\tan \beta_{\text{ext,end}} - \tan \beta_{\text{ext,end}} = -2 \tan \beta_{\text{ext,end}} = \frac{V}{h} (t_{\text{start}} - t_{\text{end,ext}}) = -\frac{V}{h} t_{\text{end,ext}} \implies t_{\text{end,ext}} = \frac{2h}{V} \tan \beta_{\text{ext,end}}.$$
(12)

Opět využijme vztahu (9b) a vyjádřeme β jako $\beta(t)$

$$\tan \beta_{\text{ext}} = \frac{V}{h}(t - t_{\text{end,ext}}) + \tan \beta_{\text{ext,end}} = \frac{V}{h}(t - \frac{2h}{V}\tan \beta_{\text{ext,end}}) + \tan \beta_{\text{ext,end}} = \frac{V}{h}t - \tan \beta_{\text{ext,end}} \implies$$

$$\beta_{\text{ext}}(t) = \arctan\left(\frac{V}{h}t - \tan \beta_{\text{ext,end}}\right). \tag{13}$$

V závěrečné fázi našeho dokazování si pomocí funkce $y(\beta_{\text{ext}})$, kterou si vyjádříme jako y(t), ukážeme, že je symetrická podle času $\frac{t_{\text{end,ext}}}{2}$, tedy že platí $y(\frac{t_{\text{end,ext}}}{2} + \epsilon) = y(\frac{t_{\text{end,ext}}}{2} - \epsilon)$, kde $|\epsilon| \leq \frac{t_{\text{end,ext}}}{2}$. Začněme vyjádřením y = y(t) ze vztahu (5)

$$y(\beta_{\text{ext}}(t)) = h\left(\frac{1}{\cos\beta_{\text{ext}}(t)} - \frac{1}{\cos\beta_{\text{ext,end}}}\right) = h\left(\frac{1}{\cos\arctan(\frac{V}{h}t - \tan\beta_{\text{ext,end}})} - \frac{1}{\cos\beta_{\text{ext,end}}}\right) =$$

$$= h\left(\frac{1}{\cos\arctan(\frac{V}{h}t - \tan\beta_{\text{ext,end}})} - \frac{1}{\cos\beta_{\text{ext,end}}}\right) = h\left(\sqrt{\left(\frac{V}{h}t - \tan\beta_{\text{ext,end}}\right)^2 + 1} - \frac{1}{\cos\beta_{\text{ext,end}}}\right) \Longrightarrow$$

$$y(t) = h\left(\sqrt{\left(\frac{V}{h}t - \tan\beta_{\text{ext,end}}\right)^2 + 1} - \frac{1}{\cos\beta_{\text{ext,end}}}\right). \tag{14}$$

Ve výpočtu se nám objevila zajímavá identita cos arctan, pro kterou platí cos arctan $(x) = \frac{1}{\sqrt{x^2+1}}$. Nyní nám už zbývá dosadit hodnotu $t = \frac{t_{\text{end,ext}}}{2} \pm \epsilon \text{ do } y(t).$

$$y\left(\frac{t_{\text{end,ext}}}{2} \pm \epsilon\right) = h\left(\sqrt{\left(\frac{V}{h}\left(\frac{t_{\text{end,ext}}}{2} \pm \epsilon\right) - \tan\beta_{\text{ext,end}}\right)^2 + 1} - \frac{1}{\cos\beta_{\text{ext,end}}}\right) =$$

$$= h\left(\sqrt{\left(\frac{V}{h}\left(\frac{\frac{2h}{V}\tan\beta_{\text{ext,end}}}{2} \pm \epsilon\right) - \tan\beta_{\text{ext,end}}\right)^2 + 1} - \frac{1}{\cos\beta_{\text{ext,end}}}\right) =$$

$$= h\left(\sqrt{(\tan\beta_{\text{ext,end}} \pm \epsilon - \tan\beta_{\text{ext,end}})^2 + 1} - \frac{1}{\cos\beta_{\text{ext,end}}}\right) = h\left(\sqrt{\epsilon^2 + 1} - \frac{1}{\cos\beta_{\text{ext,end}}}\right)$$
(15)

Tedy jsme ukázali, že řešení se pohybuje symetricky podle času $t = \frac{t_{\rm end, ext}}{2}$ pro osu x = 0. To ovšem nedává tvrzení, jelikož nevíme, jak se řešení chová pro x-ovou souřadnici. Ta je ovšem analyticky složitá na řešení, avšak máme jiný způsob, jak

získat dodatečnou informaci a to pomocí okamžitého natočení $\beta_{\rm ext}(t)$, kterou jsme si při výpočtu odvodili. Aby naše tvrzení bylo dokázáno musíme ukázat, že platí $\beta_{\rm ext}(\frac{t_{\rm end,ext}}{2}+\epsilon)=-\beta_{\rm ext}(\frac{t_{\rm end,ext}}{2}-\epsilon)$. To již není žádný problém, jelikož platí

$$\beta_{\text{ext}}\left(\frac{t_{\text{end,ext}}}{2} \pm \epsilon\right) = \arctan\left(\frac{V}{h}\left(\frac{\frac{2h}{V}\tan\beta_{\text{ext,end}}}{2} \pm \epsilon\right) - \tan\beta_{\text{ext,end}}\right) = \arctan\left(\tan\beta_{\text{ext,end}} \pm \epsilon - \tan\beta_{\text{ext,end}}\right) = \arctan(\pm\epsilon)$$

$$\implies \beta_{\text{ext}}\left(\frac{t_{\text{end,ext}}}{2} \pm \epsilon\right) = \pm\arctan(\epsilon). \tag{16}$$

Tedy z (16) vidíme, že natočení je rovněž symetrické podle času $t = \frac{t_{\text{end,ext}}}{2}$ (přesněji řečeno lichá vzhledem k tomuto času). S touto a ještě informací o závislosti y-ové složky (která je naopak sudá vzhledem k tomuto času) dostáváme tvrzení.

3. Obecné větrné pole

Nyní budeme pracovat s obecným statickým silovým polem tedy s

$$u = u(x_{\text{ext}}, y_{\text{ext}}), \tag{17a}$$

$$v = v(x_{\text{ext}}, y_{\text{ext}}). \tag{17b}$$

Ze vztahů (17a), (17b) se nám soustava obyčejných diferenciálních rovnic změní na tvar

$$\frac{\mathrm{d}x_{\mathrm{ext}}}{\mathrm{d}t} = V \cos \beta_{\mathrm{ext}} - \frac{V}{h} y_{\mathrm{ext}},$$

$$\frac{\mathrm{d}y_{\mathrm{ext}}}{\mathrm{d}t} = V \sin \beta_{\mathrm{ext}},$$
(18a)

$$\frac{\mathrm{d}y_{\mathrm{ext}}}{\mathrm{d}t} = V\sin\beta_{\mathrm{ext}},\tag{18b}$$

$$\frac{\mathrm{d}\beta_{\mathrm{ext}}}{\mathrm{d}t} = \frac{\partial v}{\partial x}(x_{\mathrm{ext}}, y_{\mathrm{ext}})\sin^2\beta_{\mathrm{ext}} + \left(\frac{\partial u}{\partial x}(x_{\mathrm{ext}}, y_{\mathrm{ext}}) - \frac{\partial v}{\partial y}(x_{\mathrm{ext}}, y_{\mathrm{ext}})\right)\sin\beta_{\mathrm{ext}}\cos\beta_{\mathrm{ext}} - \frac{\partial u}{\partial y}(x_{\mathrm{ext}}, y_{\mathrm{ext}})\cos^2\beta_{\mathrm{ext}}, \tag{18c}$$

kde poslední rovnice (18c) je známá jako Zermelova navigační rovnice.

Krok 1. Vyřešíme soustavu obyčejných diferenciálních rovnic s obecným silovým polem $u(x_{\text{ext}}, y_{\text{ext}}), v(x_{\text{ext}}, y_{\text{ext}})$ pro počáteční podmínky x_0, y_0 a parametrem V s obecnou β_0 .

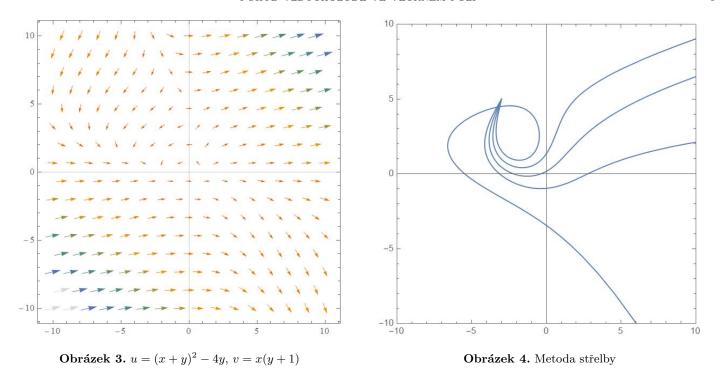
dudx:=D[u,x[t]]dudy:=D[u,y[t]]dvdx:=D[v,x[t]]dvdy:=D[v,y[t]]

 $eqs=\{x'[t]=VCos[\[Beta][t]]+u,y'[t]=VSin[\[Beta][t]]+v,\[Beta]'[t]=dvdx*Sin[\[Beta][t]]^2+(dudx-dvdy)*\}$ $Sin[\Beta][t]]Cos[\Beta][t]]-dudy*Cos[\Beta][t]]^2$;

 $sol=ParametricNDSolve[Join[eqs,{x[0]==x0,y[0]==y0,\[Beta][0]==\[Beta]0}],{x,y,\[Beta]},{t,0,10},$ {\[Beta]0}]

Krok 2. "Loupežnickou" metodou střelby volíme různé počáteční podmínky pro β_0 , která nám dá představu, jakou hodnotu volit v dalším kroku.

 $\label{lem:parametricPlot} ParametricPlot[Table[{x[\[Beta]0][t],y[\[Beta]0][t]}/.sol,{\[Beta]0,4.5,5.5,0.3}],{t,0,2},Frame->True] ParametricPlot[Table[{x[\[Beta]0][t],y[\[Beta]0][t]},sol,{\[Beta]0,4.5,5.5,0.3}], ParametricPlot[Table[{x[\[Beta]0][t],y[\[Beta]0][t]},sol,{\[Beta]0,4.5,5.5,0.3}], ParametricPlot[Table[{x[\[Beta]0][t],y[\[Beta]0][t]},sol,{\[Beta]0,4.5,5.5,0.3}], ParametricPlot[Table[{x[\[Beta]0][t],y[\[Beta]0][t]},sol,{\[Beta]0,4.5,5.5,0.3}], ParametricPlot[{x[\[Beta]0][t],y[\[Beta]0][t]},sol,{\[Beta]0,4.5,5.5,0.3}], ParametricPlot[{x[\[Beta]0][t],y[\[Beta]0][t]},sol,{\[Beta]0,4.5,0.3}], ParametricPlot[{x[\[Beta]0][t],y[\[Beta]0][t]},sol,{\[Beta]0,4.5,0.3}], ParametricPlot[{x[\[Beta]0][t],y[\[Beta]0][t]},sol,{\[Beta]0,4.5,0.3}], ParametricPlot[{x[\[Beta]0][t],y[\[Beta]0][t]},sol,{\[Beta]0,4.5,0.3}], ParametricPlot[{x[\[Beta]0][t],y[\[Beta]0][t]},sol,{\[Beta]0,4.5,0.3}], ParametricPlot[{x[\[Beta]0][t],y[\[Beta]0][t]},sol,{\[Beta]0,4.5,0.3}], ParametricPlot[{x[\[Beta]0][t],y[\[Beta]0][t]},sol,{\[Beta]0,4.5,0.3}], ParametricPlot[{x[$,PlotRange->{{-10,10},{-10,10}}]

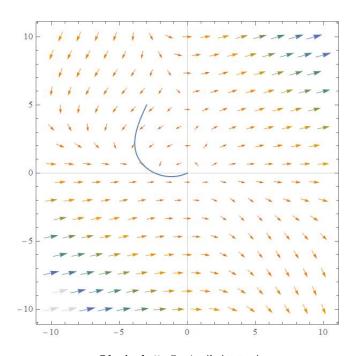

Krok 3. Hledáme řešení, které končí v počátku pro $t_{\text{end,ext}}$, a řešení si vykreslíme (parametry a a b volíme tak, aby řešení zkonvergovalo viz Krok 2).

 $koren=FindRoot[\{x[\[Beta]0][tend]==0,y[\[Beta]0][tend]==0\}/.sol,\{\{\[Beta]0,a\},\{tend,b\}\}]$

 $field=VectorPlot[\{u(x,y),v(x,y)\},\{x,-10,10\},\{y,-10,10\},VectorScaling->Automatic,VectorSizes->AutomaticPlotTheme->"Scientific"]$

Show[field,plot]

Obrázek 5. Optimální řešení

4. REÁLNÁ SITUACE

Pro reálný systém postupujeme analogicky k případu s obecným silovým polem. Jediný problém nastává v tom si vytvořit pole dané reálnými podmínkami.

Krok 1. Volba počátečního a konečného místa společně s časem, který nás zajímá.

startpos=lokace["Počátek"]
endpos=lokace["Konec"]
startcas=DateObject[{"rok","měsíc","den","hodina"}]

Krok 2. Nyní využijeme příkazy pro zjištění polohy našich míst, do kterých budeme cestovat.

CityData["Misto","Coordinates"]
Entity["Country","CzechRepublic"]

Krok 3. Vytvoříme silové pole.

CzechiaGrid=Flatten[CoordinateBoundsArray[GeoBounds[CzechRep],0.8],1]

 $\label{lem:czechiaGridWindData=WindVectorData} [CzechiaGrid, startcas, "DownwindGeoVectorENU"] \\ CzechiaGridWindData["Vector"]$

CzechiaGridWindData2=SynthesizeMissingValues[CzechiaGridWindData["Vector"],MissingValuePatternMissing ["NotAvailable"]]

 $\label{lem:czechiaGridMetr={(#[[2]]-endpos[[2]])*dg[[2]],(#[[1]]-endpos[[1]])*dg[[1]]} & \cline{CzechiaGridWind=QuantityMagnitude[UnitConvert[CzechiaGridWindData2,$_\Lummu"m/s"]]}$ Transpose[{CzechiaGridWind}]$

wind=Interpolation[Transpose[{CzechiaGridmetr,CzechiaGridWind}]]

Krok 4. Převedeme počáteční místo na data a vyřešíme soustavu diferenciálních rovnic, jako v případě s obecným silovým polem.

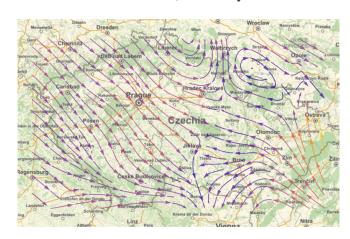
x0={((startpos-endpos)*dg)[[2]],((startpos-endpos)*dg)[[1]]}

 $sol=ParametricNDSolve[Join[eqs,{x[0]==x0[[1]],y[0]==x0[[2]],\\[Beta][0]==\\[Beta][0],{x,y,\\[Beta]]},\\[t,0,16*3600],{\\[Beta][0]==\\[Beta][0]==\\[Beta][0],\\[t,0,16*3600],\\[t,0]==$

Krok 5. Vykreslíme si řešení a jásáme nad tím, jak jsme šikovní.

Show[CzechiaContour2,trajectory,PlotRange->Automatic,AspectRatio->0.55,Axes->False]

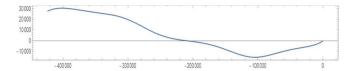
CzechiaStreamPlot=GeoStreamPlot[CzechiaGridWindData,GeoBackground->"StreetMap",
VectorColorFunction->None,VectorStyle->RGBColor[0.5,0.26,0.93]]

Obrázek 6. Vygenerované silové pole

Obrázek 7. Optimální řešení (mapa)

Obrázek 8. Optimální řešení (graf)